

**Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля
Національного університету цивільного захисту України**

Кафедра управління у сфері цивільного захисту

Кришталь Т. М., Перевізник В. М.

ЕКОНОМІКА ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Методичні рекомендації до виконання контрольної роботи
для підготовки здобувачів за другим (магістерським) рівнем вищої
освіти в галузі знань 26 «Цивільна безпека»
спеціальність 263 «Цивільна безпека»

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри управління у сфері цивільного захисту Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України (протокол № 10 від «13» січня 2023 р.)

Кришталь Т. М., Перевізник В. М.

Економіка цивільного захисту: [методичні рекомендації до виконання контрольної роботи для підготовки здобувачів за другим (магістерським) рівнем вищої освіти в галузі знань 26 «Цивільна безпека», спеціальність 263 «Цивільна безпека»] / Т. М. Кришталь, В. М. Перевізник // Черкаси: ЧПБ імені Героїв Чорнобиля, 2023. – 28 с.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА.....	7
ФОРМИ І МЕТОДИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	8
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗАСВОЄННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ...	12
ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ВИБОРУ ВАРІАНТУ.....	14
ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.....	18
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	24

ВСТУП

Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Економіка цивільного захисту» розроблено для студентів заочної форми навчання другого (магістерського) рівня вищої освіти в галузі знань 26 «Цивільна безпека», спеціальність 263 «Цивільна безпека».

У рекомендаціях викладено матеріали, необхідні для організації самостійної роботи здобувача та виконання контрольної роботи з дисципліни «Економіка цивільного захисту», зокрема, подано інформацію щодо організаційно-методичного забезпечення самостійної роботи студента, форм і методів поточного та підсумкового контролю, критерії оцінювання результатів засвоєння знань здобувачами, вимоги до оформлення та вибору варіанту контрольної роботи, завдання для виконання контрольної роботи. У необхідному об'ємі вказано базову та допоміжну літературу.

Метою навчальної дисципліни «Економіка цивільного захисту» є: формування у здобувачів вищої освіти комплексу теоретичних знань, вмінь та навичок щодо економічних процесів, що відбуваються в системі ДСНС і пов'язані з використанням ресурсів для реалізації державної політики у сфері цивільного захисту, формування умінь і навичок для обґрунтування економічно ефективних управлінських рішень щодо раціонального використання матеріальних, трудових та фінансових ресурсів в сфері забезпечення цивільного захисту. Відповідно основні завдання вивчення дисципліни «Економіка цивільного захисту»: отримання необхідних теоретичних знань і практичних навичок здійснення аналізу господарської діяльності органів і підрозділів цивільного захисту в умовах ринкової економіки та можливості раціонального використання додаткових джерел фінансування; навчити здобувачів проводити економічну оцінку організаційно-технічних, організаційно-економічних та техніко-економічних заходів, спрямованих на забезпечення захисту об'єктів від надзвичайних ситуацій; формування вміння раціональної навчальної діяльності; формування у майбутніх фахівців наукового економічного мислення та розуміння основних економічних понять, що, в свою чергу, дасть можливість досягнути з найменшими витратами максимальної ефективності процесу забезпечення пожежної та техногенної безпеки в суспільстві.

Магістрант повинен знати основні джерела та можливості фінансування, правові засади використання бюджетних коштів, стикаючись з питаннями фінансування та забезпечення діяльності підрозділів ДСНС. Розуміти поняття: грошове забезпечення та соціальний захист, фінансові та матеріальні резерви, позабюджетна діяльність, забезпеченість підрозділів

основними та оборотними фондами, облік основних засобів підрозділів цивільного захисту, економічні наслідки надзвичайних ситуацій, економічна ефективність заходів у сфері цивільного захисту. Вміти аналізувати фінансово-господарську діяльність, ефективність використання ресурсів органів і підрозділів ДСНС України, визначати економічну ефективність основних заходів у сфері цивільного захисту.

Після вивчення навчальної дисципліни «Економіка цивільного захисту» здобувачі вищої освіти повинні набути та отримати:

знання:

- загальних основ ринкової економіки;
- основних нормативно-правових документів, які регламентують діяльність органів і підрозділів ДСНС України в сфері економічного, матеріально-технічного та фінансового забезпечення;
- основ фінансово-господарської діяльності органів і підрозділів ДСНС України;
- оціночних характеристик основних та оборотних фондів, поняття амортизація та знос;
- методики визначення економічних збитків від надзвичайних ситуацій;
- напрямків та умов використання фінансових та матеріальних резервів для запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій та їх наслідків;
- структури та порядку нарахування грошового забезпечення особовому складу ДСНС України;
- складових та механізму соціального захисту особового складу ДСНС України;
- економічних засад надання платних послуг підрозділами ЦЗ;
- структури основних фондів підрозділів ЦЗ;
- загальних аспектів обліку основних засобів підрозділів ЦЗ;
- прав й обов'язків матеріально відповідальних осіб;
- основних складових матеріально-технічного забезпечення;
- системи показників для виміру ефективності використання матеріальних ресурсів;
- поняття та показників економічної ефективності заходів у сфері цивільного захисту.

уміння:

- економічно грамотно здійснювати фінансово-господарську діяльність та аналізувати можливості раціонального використання ресурсів;
- аналізувати забезпеченість ресурсами, їх стан і склад, та ефективність використання;

– на основі аналізу роботи конкретні висновки з тієї чи іншої проблеми;

– проводити економічну оцінку організаційно-технічних, організаційно-економічних та техніко-економічних заходів, спрямованих на забезпечення захисту об'єктів від надзвичайних ситуацій;

– правильно планувати, розподіляти і раціонально використовувати фінансові та матеріально-технічні засоби;

– оцінювати можливості та доцільність залучення фінансових та матеріальних резервів України;

– використовувати методики визначення збитків від надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру;

– аналізувати реальні економічні процеси і приймати обґрунтовані рішення щодо розв'язання економічних проблем, пов'язаних із професійною діяльністю;

– проводити аналіз використання бюджетних коштів та власних надходжень підрозділів ДСНС України;

– розраховувати потребу в матеріальних ресурсах;

– здійснювати оцінку економічної ефективності заходів щодо запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій.

Завдання, що становлять зміст контрольної роботи здобувача, охоплюють усю структуру навчальної дисципліни, і сформульовані так, що повною мірою дають змогу перевірити, як студенти засвоїли знання з курсу.

Кожен варіант контрольної роботи містить три питання. Усі варіанти рівнозначні за своєю складністю і потребують застосування широкого діапазону знань.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА

Самостійна робота здобувача, відповідно до Державних стандартів освіти, повинна становити не менш як 50% часу, передбаченого для виконання основної освітньої програми з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України щодо кількості годин аудиторних занять на тиждень.

Самостійна підготовка – це безперервний процес самостійної роботи здобувачів щодо поглиблення та поповнення знань, вмінь та навичок, необхідних для успішного оволодіння знаннями по даній дисципліні та виконання функціональних обов'язків за певними посадами.

Головною метою самостійної роботи здобувача є формування його пізнавальної активності, засвоєння ним основних умінь та навичок роботи з навчальними матеріалами, поглиблення та розширення вже набутих знань, підвищення рівня організованості.

Основними завданнями самостійної роботи здобувача є засвоєння в повному обсязі основної освітньої програми та послідовне вироблення навичок ефективної самостійної професійної (практичної й науково-теоретичної) діяльності на рівні встановлених стандартів.

Зміст самостійної роботи здобувача визначається навчальною програмою вивчення дисципліни, завданнями та рекомендаціями викладача.

Обсяги самостійної роботи окремого здобувача можуть значно виходити за межі навчальної програми, якщо це зацікавило його і у нього виникло бажання (потреба) у поглибленні та розширенні знань з даної навчальної дисципліни.

У процесі самостійної роботи здобувачі мають оволодіти вміннями та навичками:

- організації самостійної навчальної діяльності;
- самостійної роботи в бібліотеці з каталогами;
- роботи з навчальною, навчально-методичною, науковою, науково-популярною літературою;
- конспектування літературних джерел;
- роботи з довідковою літературою;
- опрацювання нормативно-правових актів; статистичної інформації тощо.

Самостійна підготовка включає в себе:

- вивчення документів законодавчого і нормативного характеру;
- постійне ознайомлення з новою юридичною, економічною,

спеціальною та іншою літературою відповідно до напрямку діяльності.

Вибір питань для самостійного вивчення може бути обумовлений зацікавленістю здобувача, його прагненням до поглиблення своїх знань і навичок напрямку діяльності, а також виходячи з необхідності ліквідувати прогалини в знаннях, що можуть призвести до помилок у роботі.

Викладач може дати здобувачу індивідуальне завдання, вказавши, які джерела необхідно вивчити і встановити строк, необхідний для цього, або запропонувати підготувати реферат по обумовленій темі, скласти проєкту документа. У такому разі план самостійної підготовки розробляється здобувачем і затверджується викладачем.

Самостійному вивченню здобувачами курсу чи окремих його тем передують оглядові лекції, на яких розглядаються завдання та послідовність вивчення курсу, найбільш важливі та проблематичні аспекти дисципліни, особливості їхнього вирішення у сучасних умовах глобалізації освітньої діяльності.

ФОРМИ І МЕТОДИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ

Для ефективної перевірки рівня засвоєння студентами знань, умінь та навичок з навчальної дисципліни використовують різні методи і форми контролю.

Підсумковий контроль проводиться з метою перевірки рівня засвоєння здобувачами тем, передбачених робочою програмою дисципліни «Економіка цивільного захисту».

Однією із форм контролю знань дисципліни «Економіка цивільного захисту» є контрольна робота здобувача.

Форма підсумкового контролю – **екзамен**.

Екзамен є підсумковим етапом вивчення усієї дисципліни або її частини і має за мету перевірку знань студентів по теорії і виявлення навичок застосування отриманих знань при вирішенні практичних завдань, а також навиків самостійної роботи з навчальною і науковою літературою.

Орієнтовний перелік питань для підсумкового контролю:

1. Охарактеризуйте національне багатство країни, як головний об'єкт охорони від надзвичайних ситуацій.
2. Структура національного багатства.
3. Визначте критерії класифікації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру за їх рівнями.
4. Охарактеризуйте економіку як наукову дисципліну.
5. Визначте предмет курсу «Економіка ЦЗ», його мету, завдання та функції.
6. Поняття та структура національної економіки.
7. Обґрунтуйте принципи і порядок фінансування органів і підрозділів ЦЗ.
8. Сутність і види фінансів.
9. Зміст фінансового аналізу, його предмет та напрямки.
10. Розпорядники бюджетних коштів, їх завдання та види в системі ДСНС.
11. Дайте визначення поняттю «кошторис» та назвіть його складові.
12. Види кошторисів у системі ДСНС України.
13. Проаналізуйте джерела фінансування служби цивільного захисту.
14. Розкрийте відмінності фінансування заходів щодо запобігання виникнення та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій залежно від їх рівня.
15. Поняття резервного фонду, його структура.
16. Охарактеризуйте структуру державного матеріального резерву.

17. Види матеріальних резервів, що використовуються для запобігання ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного, природного характеру та їх наслідків.

18. Підготовка та прийняття рішення про виділення коштів з резервного фонду бюджету.

19. Напрями та умови використання коштів з резервного фонду державного та місцевого бюджету.

20. Призначення резервного фонду КМУ та порядок використання його коштів.

21. Опишіть алгоритм подання та розгляду звернень про виділення коштів з резервного фонду бюджету.

22. Визначте поняття «заробітна плата» та обґрунтуйте її структуру.

23. Структура грошового забезпечення осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту.

24. Охарактеризуйте порядок виплати грошового забезпечення особам рядового і начальницького складу служби цивільного захисту.

25. Проаналізуйте порядок нарахування та виплати надбавки за вислугу років особам рядового і начальницького складу служби цивільного захисту.

26. Обґрунтуйте порядок нарахування та виплати посадових окладів та окладів за спеціальними званнями особам рядового і начальницького складу служби цивільного захисту.

27. Охарактеризуйте порядок виплати надбавки за спортивні звання та надбавки за службу в умовах режимних обмежень особам рядового і начальницького складу служби цивільного захисту.

28. Визначте порядок нарахування та виплати надбавки за особливості проходження служби.

29. Проаналізуйте порядок преміювання осіб рядового і начальницького складу органів і підрозділів ЦЗ.

30. Порядок виплати доплати за науковий ступінь та вчене звання особам рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту.

31. Порядок виплати надбавки за кваліфікацію та надбавки за кваліфікаційну категорію.

32. Грошове забезпечення слухачів, курсантів, докторантів та ад'юнктів.

33. Порядок виплати грошового забезпечення за час хвороби та за час відпустки.

34. Порядок виплати матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань та матеріальної допомоги на оздоровлення при наданні

щорічної основної відпустки особам рядового і начальницького складу ДСНС України.

35. Розкрийте зміст поняття «соціальний захист». Основні види соціального захисту особового складу органів і підрозділів ДСНС України.

36. Проаналізуйте основні державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії.

37. Державна фінансова й матеріальна допомога особовому складу органів і підрозділів ДСНС України.

38. Поняття «пенсія». Види державних пенсій в Україні.

39. Розміри пенсій за вислугу років особам рядового і начальницького складу служби цивільного захисту.

40. Визначте умови призначення пенсій по інвалідності особам рядового і начальницького складу служби цивільного захисту.

41. Медичне забезпечення осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та членів їх сімей.

42. Необхідність та умови обов'язкового особистого страхування працівників відомчої та місцевої пожежної охорони.

43. Поняття та склад матеріальних ресурсів.

44. Матеріально-технічне забезпечення підрозділів цивільного захисту.

45. Завдання, об'єкти та етапи аналізу використання матеріальних ресурсів.

46. Аналіз матеріального забезпечення дій у зоні НС.

47. Система показників використання матеріальних ресурсів.

48. Дайте визначення фондів державного підприємства. Структура фондів державного підприємства.

49. Оборотні засоби підприємства (організації, установи) та їх класифікація.

50. Основні фонди підприємства та їх структура.

51. Оцінка основних фондів підприємства.

52. Розкрийте поняття «знос основних фондів». Види зносу. Амортизація.

53. Поняття та завдання бухгалтерського обліку в системі ДСНС.

54. Поняття та класифікація збитків від надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру.

55. Визначення збитків за типами надзвичайних ситуацій.

56. Визначте порядок розрахунку збитків від надзвичайних ситуацій.

57. Як визначається розмір збитків від втрати життя та здоров'я населення?

58. Економічні наслідки збитків від пожеж.

59. Визначення прямих та побічних збитків від пожеж.

60. Оцінка економічної ефективності заходів щодо запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗАСВОЄННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Результати навчання – це сукупність знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, набутих здобувачем вищої освіти у процесі навчання, які можна ідентифікувати, оцінити, виміряти через систему контрольних заходів та які здобувач здатний продемонструвати після завершення вивчення навчальної дисципліни.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за всіма видами навчальних робіт проводиться за поточним та підсумковим контролюми.

Оцінювання результатів засвоєння знань студентів здійснюється у такий спосіб і за такими критеріями: усне та письмове опитування; результати самостійної роботи (контрольна робота); результати екзамену.

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів, є:

- виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;

- глибина і характер опанування навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих джерелах;

- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;

- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність, самостійність тощо);

- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;

- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на семінарському занятті:

19-20 балів – завдання семінару виконане здобувачем в повному обсязі;

17-18 балів – робота виконана в повному обсязі, але допущені незначні помилки;

15-16 балів – обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89% від загального обсягу;

12-14 балів – здобувач виконав роботу лише від 70% до 79% від загального обсягу;

10-11 балів – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 69% від загального обсягу;

7-9 балів – виконана частина роботи складає від 40% до 49% від загального обсягу;

4-6 бали – складає від 20% до 39% від загального обсягу;

2-3 бали – обсяг виконаного завдання складає від 10% до 19% від загального обсягу;

1 бал – в цілому обсяг виконаного завдання складає менше 10% від загального обсягу;

0 балів – практичне завдання здобувачем не виконане чи не дотримано правил академічної доброчесності.

Критерії оцінювання контрольна робота за підсумком її захисту (співбесіди):

50 балів – контрольна робота виконана в повному обсязі, здобувач повністю володіє навчальним матеріалом за темою завдання;

40 балів – робота виконана в обсязі до 90%, але допущені незначні помилки, здобувач володіє навчальним матеріалом;

30 балів – робота виконана в обсязі до 70% від загального обсягу, здобувач на достатнім рівні розуміє зміст навчального матеріалу але має деякі труднощі в поясненні окремих частин роботи;

20 балів – обсяг виконаних завдань по роботі становить до 50% від загального обсягу, здобувач допускає суттєві помилки у відповіді на питання за темою роботи;

0 балів – здобувач виконав роботу менше ніж на 40% від загального обсягу або робота виконана не по варіанту чи не дотримано правил академічної доброчесності.

Критерії оцінювання знань здобувачів на екзамені:

Бали	Критерії оцінювання
25-30	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання підсумкового контролю. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях.
20-24	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість завдань підсумкового контролю.
15-19	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань підсумкового контролю.

8-14	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив меншість завдань підсумкового контролю.
0-7	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі завдання підсумкового контролю. Не дотримано правил академічної доброчесності.

Семестровий контроль (екзамен) може проводитися в усній або письмовій формах, тестуванні з використанням технічних засобів, а також поєднання різних форм контролю.

Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як сума балів отриманих за результатами поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань наведена в таблиці 1.

Таблиця 1

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
65-79	C		
55-64	D		
50-54	E	задовільно	не зараховано
35-49	FX	незадовільно	
1-34	F	незадовільно	

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ВИБОРУ ВАРІАНТУ

Контрольна робота є самостійним видом роботи здобувача, передбаченим робочою програмою навчальної дисципліни «Економіка цивільного захисту».

Робота повинна бути надрукована на аркушах формату А4 шрифтом Times New Roman, розмір 14, інтервал – 1,5 (поля: верхнє та нижнє 2 см, лівє 3,5 см, правє 1,5 см) та вкладена у файл. Обсяг роботи – 10-15 друкованих аркушів.

Структура контрольної роботи: титульний лист, зміст, відповіді на питання, список використаних джерел.

Під час виконання роботи потрібно спочатку зазначити питання, а потім дати на нього відповідь. Відповіді повинні бути конкретні, написані чорнилами одного кольору, державною мовою, акуратно оформлені.

Перед виконанням контрольної роботи необхідно ознайомитись з методичними рекомендаціями, питаннями, підібрати і опрацювати нормативні акти, літературні джерела, передивитися записи, зроблені на лекціях.

При відповіді на питання – обов'язково робити посилання на нормативні акти держави, літературні джерела і використовувати їх при розкритті питань.

В кінці роботи потрібно вказати перелік використаних джерел.

У список використаних джерел вносяться праці, з яких запозичуються цитати, думки, статистичні дані, на які робиться посилання. Бібліографічні посилання – це сукупність відомостей про літературне джерело, що використовується в тексті контрольної роботи. Джерела в списку літератури потрібно розташовувати згідно порядку посилань в тексті або в алфавітному порядку. Відомості про джерела повинні включати: прізвище та ініціали автора, місце видання, видавництво та рік видання, кількість сторінок. Посилання в тексті на джерела потрібно розташовувати у квадратних дужках, порядковий номер згідно з списком літератури.

Виконана контрольна робота в електронному вигляді прикріпляється на перевірку у Google Classroom з дисципліни «Економіка цивільного захисту» за посиланням: <https://elib-chipb.net/distance/metod/bachelor/>, в строк не пізніше ніж за 2 тижні до сесії.

Оцінюється робота з урахуванням глибини викладення матеріалу, самостійності виконання та вміння використовувати теоретичні знання на практиці.

Рівень знань здобувачів дисципліни за підсумками виконання контрольних робіт оцінюється з огляду на наступні критерії:

1. Повнота та правильність виконання завдання – основний критерій.

2. Здатність здобувача:

- диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання;
- аналізувати зміст правових актів, які нормують організацію економічних відносин у сфері цивільного захисту;
- робити узагальнюючі висновки по питанню, яке винесено на розгляд.

Контрольна робота, яка виконана не за своїм варіантом, в якій розкриті не всі питання, не має списку використаних джерел, не дотримано правил академічної доброчесності - **не зараховується**.

Відповідно, контрольна робота може бути незарахована у таких випадках:

- виконано не свій варіант контрольної роботи;
- завдання виконано з порушенням вимог до нього, в т.ч. стосовно обсягу;
- не виконано або не вірно виконано одне із завдань;
- не дотримано норм академічної доброчесності.

Отримавши контрольну роботу з рецензією викладача «незараховано», здобувач відділення заочного навчання зобов'язаний уважно ознайомитися із зауваженнями рецензента та внести в роботу відповідні зміни та доповнення, усунути вказані недоліки і повторно направити її на рецензію.

Здобувачі, які несвоєчасно направили контрольну роботу без поважних причин, на екзаменаційну сесію не викликаються.

Варіант завдання контрольної роботи визначається по двох останніх цифрах залікової книжки здобувача згідно таблиці 2. Наприклад, якщо номер залікової книжки 355, то за таблицею 2 визначаємо номер варіанту завдання, який відповідно буде 7.

Здобувач при необхідності може звернутися за усною або письмовою консультацією до викладача.

Таблиця 2

		Остання цифра номера залікової книжки									
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Передостання цифра номера залікової книжки	0	1	17	11	16	7	19	15	18	20	9
	1	5	2	1	3	18	10	21	8	28	12
	2	13	8	7	4	22	2	23	11	21	4
	3	27	6	14	23	6	20	13	25	9	16
	4	17	16	10	12	8	24	4	14	1	13
	5	19	2	25	15	27	7	5	18	12	20
	6	6	11	5	6	1	17	26	15	21	23
	7	14	26	20	12	27	19	10	22	5	8
	8	4	15	18	24	16	3	25	7	24	11
	9	10	22	9	19	13	21	28	17	3	14

ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ДО КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Економіка цивільного захисту»

Варіант №1

Дайте відповідь на питання:

1. Сутність, предмет і завдання «Економіки цивільного захисту».
2. Проаналізуйте порядок створення, утримання та поповнення матеріальних резервів для запобігання та ліквідації НС.
3. Як відбувається медичне забезпечення осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та членів їх сімей?

Варіант №2

Дайте відповідь на питання:

1. Розкрийте сутність прийому порівняння і його застосування в економіці.
2. Визначте основні види фінансів.
3. Обґрунтуйте принципи і порядок фінансування органів і підрозділів цивільного захисту.

Варіант №3

Дайте відповідь на питання:

1. Охарактеризуйте виробничу та невиробничу сфери суспільного господарства.
2. Поняття та структура національної економіки.
3. Порядок постійного та обов'язкового обслуговування державними аварійно-рятувальними службами об'єктів та окремих територій.

Варіант №4

Дайте відповідь на питання:

1. Назвіть напрямки використання фінансових та матеріальних резервів під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.
2. Яких видів буває знос основних фондів, наведіть приклади.
3. Принципи та функції економічного аналізу.

Варіант №5

Дайте відповідь на питання:

1. Яке основне джерело фінансування органів та підрозділів цивільного захисту Ви знаєте, охарактеризуйте його.
2. В чому суть термінів «знос» та «амортизація» основних фондів?

3. Охарактеризуйте методичні етапи аналітичної роботи.

Варіант №6

Дайте відповідь на питання:

1. Визначте основні завдання голови МВС як головного розпорядника бюджетних коштів.
2. Визначте критерії класифікації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру за їх рівнями.
3. Зміст фінансового аналізу, його предмет та напрямки.

Варіант №7

Дайте відповідь на питання:

1. Що гарантує Закон України «Про пенсійне забезпечення» та на що він спрямований? Види державних пенсій в Україні.
2. Визначте складові грошового забезпечення особового складу органів та підрозділів цивільного захисту.
3. Основні економічні методи.

Варіант №8

Дайте відповідь на питання:

1. Які види матеріальних резервів, що використовуються для запобігання ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру та їх наслідків, ви знаєте?
2. Визначте поняття «заробітна плата» та проаналізуйте її структуру.
3. Згідно якого документа здійснюється розрахунок збитків від різних видів наслідків надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру? Поняття та класифікація збитків від надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру.

Варіант №9

Дайте відповідь на питання:

1. Визначення прямих та побічних збитків від пожеж.
2. Як відбувається пенсійне забезпечення та виплата допомоги особовому складу органів та підрозділів цивільного захисту?
3. Який нормативний документ регламентує порядок фінансування робіт із запобігання і ліквідації надзвичайних ситуацій та їх наслідків? Розкрийте відмінності фінансування заходів щодо запобігання виникнення та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій залежно від їх рівня.

Варіант №10

Дайте відповідь на питання:

1. Підготовка та прийняття рішення про виділення коштів з резервного фонду бюджету.
2. В чому суть термінів «прямі» та «побічні» збитки від пожеж?
3. Проаналізуйте порядок виплати надбавки за кваліфікацію та надбавки за кваліфікаційну категорію.

Варіант №11

Дайте відповідь на питання:

1. Призначення резервного фонду КМУ та порядок використання його коштів.
2. Обґрунтуйте порядок нарахування та виплати посадових окладів та окладів за спеціальними званнями особам рядового і начальницького складу служби цивільного захисту.
3. Дайте визначення поняттю «власні надходження бюджетних установ», їх класифікація.

Варіант №12

Дайте відповідь на питання:

1. Організація публічних закупівель в ДСНС.
2. Проаналізуйте джерела фінансування служби цивільного захисту.
3. Розкрийте зміст поняття «соціальний захист». Основні види соціального захисту особового складу органів і підрозділів ДСНС України.

Варіант №13

Дайте відповідь на питання:

1. Визначення збитків за типами надзвичайних ситуацій.
2. Необхідність та умови обов'язкового особистого страхування працівників відомчої та місцевої пожежної охорони.
3. Порядок виплати матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань та матеріальної допомоги на оздоровлення при наданні щорічної основної відпустки особам рядового і начальницького складу ДСНС України.

Варіант №14

Дайте відповідь на питання:

1. Деталізація економічних показників як прийом економічного аналізу.
2. Порядок нарахування та виплати надбавки за спортивні звання

особам рядового і начальницького складу ДСНС України.

3. Який нормативний документ регламентує Порядок використання коштів резервного фонду бюджету? Опишіть алгоритм подання та розгляду звернень про виділення коштів з резервного фонду бюджету.

Варіант №15

Дайте відповідь на питання:

1. Види кошторисів у системі ДСНС України.
2. Виплата одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), травми або поранення, захворювання чи інвалідності осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту.
3. Охарактеризуйте структуру державного матеріального резерву.

Варіант №16

Дайте відповідь на питання:

1. Проаналізуйте порядок нарахування та виплати надбавки за вислугу років особам рядового і начальницького складу служби цивільного захисту.
2. Розміри пенсій за вислугу років особам рядового і начальницького складу служби цивільного захисту.
3. Структура розпорядників бюджетних коштів в органах і підрозділах цивільного захисту.

Варіант №17

Дайте відповідь на питання:

1. Порядок забезпечення житлом осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та рятувальників.
2. Проаналізуйте основні державні соціальні гарантії в Україні.
3. Оборотні засоби підприємства (організації, установи) та їх класифікація.

Варіант №18

Дайте відповідь на питання:

1. Основні етапи аналізу трудових ресурсів установи.
2. Економічні наслідки надзвичайних ситуацій.
3. Додаткові гарантії соціального захисту осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту.

Варіант №19

Дайте відповідь на питання:

1. Грошове забезпечення осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту.
2. Визначення розміру збитків за типами надзвичайних ситуацій.
3. Поняття та склад матеріальних ресурсів підрозділів ДСНС.

Варіант №20

Дайте відповідь на питання:

1. Чим відрізняються поняття «основні» та «оборотні» фонди підрозділу?
2. Які напрями та умови використання коштів з резервного фонду КМУ, Ви знаєте?
3. Порядок надання платних послуг підрозділами ДСНС України.

Варіант №21

Дайте відповідь на питання:

1. Організація обліку основних засобів в бюджетній установі.
2. Визначте умови призначення пенсій по інвалідності особам рядового і начальницького складу служби цивільного захисту.
3. Як Ви розумієте поняття національне багатство, визначте його структуру?

Варіант №22

Дайте відповідь на питання:

1. Як відбувається розрахунок збитків від різних видів наслідків надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру?
- 2.
3. Основні фонди підприємства та їх структура.

Варіант №23

Дайте відповідь на питання:

1. Складові соціального захисту осіб рядового і начальницького складу органів і підрозділів ЦЗ.
2. Організація та основні правила проведення інвентаризації в підрозділі ЦЗ.
3. За яких умов приймається рішення про виділення коштів з резервного фонду Кабінету Міністрів України та бюджету України?

Варіант №24

Дайте відповідь на питання:

1. Види та процедури публічних закупівель.
2. Поняття резервного фонду, його структура.
3. Назвіть складові грошового забезпечення особового складу органів та підрозділів цивільного захисту.

Варіант №25

Дайте відповідь на питання:

1. Організація закупівельної діяльності в ДСНС.
2. Звітність як джерело інформації для фінансового аналізу діяльності бюджетних установ.
3. Визначте порядок нарахування та виплати надбавки за особливості проходження служби.

Варіант №26

Дайте відповідь на питання:

1. Порядок оформлення документів та проведення списання майна в системі ДСНС.
2. Створення, формування та використання місцевого матеріального резерву для запобігання, ліквідації наслідків НС в місті....
3. Як визначається розмір збитків від втрати життя та здоров'я населення?

Варіант №27

Дайте відповідь на питання:

1. Умови оплати праці працівників бюджетних установ ДСНС України.
2. Проаналізуйте медичне та санаторно-курортне забезпечення особового складу органів і підрозділів цивільного захисту.
3. Показники економічного розвитку національної економіки.

Варіант №28

Дайте відповідь на питання:

1. Грошове забезпечення слухачів, курсантів, докторантів та ад'юнктів.
2. Аналіз матеріального забезпечення дій у зоні НС.
3. Економічний ефект заходів щодо прогнозування та запобігання надзвичайних ситуацій.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основні законодавчі та підзаконні нормативно-правові акти:

1. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К., 1996.
2. Кодекс цивільного захисту України від 2 жовтня 2012 року № 5403-VI.
3. Закон України «Про запобігання корупції» Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 49, ст.2056.
4. Закон України «Про Дисциплінарний статут служби цивільного захисту» Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2009, N 29, ст.398.
5. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995 № 108/95-ВР.
6. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, NN 49-51, ст.376.
7. Закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення» Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 47-48, ст.372.
8. Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, N 48, ст.409.
9. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, N 40, ст.365.
10. Закон України «Про страхування» Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, N 18, ст. 78.
11. Закон України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, N 29, ст.399.
12. Закон України «Про державний матеріальний резерв» Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1997, N 13, ст.112.
13. Закон України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи» Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012, N 12-13, ст.82.
14. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50, № 50-51. – Ст. 572.
15. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356.
16. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144.
17. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 р. № 415

«Про затвердження Порядку використання коштів резервного фонду бюджету».

18. Постанова КМУ від 30 вересня 2015 р. № 775 «Про затвердження Порядку створення та використання матеріальних резервів для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій».

19. Постанова КМУ від 8 жовтня 1997 р. N 1129 «Про затвердження Порядку формування, розміщення та проведення операцій з матеріальними цінностями державного резерву».

20. Постанова ВРУ від 22 лютого 1996 р. N 62/96-ВР «Про затвердження Положення про резервний фонд Кабінету Міністрів України».

21. Постанова КМУ від 26 січня 2011 р. N 59 «Про затвердження Типового положення про бухгалтерську службу бюджетної установи».

22. Постанова КМУ від 8 листопада 2007 р. N 1314 «Про затвердження Порядку списання об'єктів державної власності».

23. Постанова КМУ від 25 березня 2014 р. N 110 Питання оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери.

24. Постанова КМУ від 30 серпня 2017 р. № 704 Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб.

25. Постанова КМУ від 26 грудня 2003 р. N 2030 «Про затвердження Порядку обліку пожеж та їх наслідків».

26. Постанова КМУ від 15 лютого 2002 р. N 175 «Про затвердження Методики оцінки збитків від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру».

27. Постанова КМУ від 28 лютого 2002 р. № 228 «Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ».

28. Постанова КМУ від 30 серпня 2002 р. N 1298 «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери».

29. Постанова КМУ від 4 лютого 1999 р. N 140 «Про порядок фінансування робіт із запобігання і ліквідації надзвичайних ситуацій та їх наслідків».

30. Постанова КМУ від 3 квітня 1995 р. N 232 «Про затвердження Положення про порядок і умови обов'язкового особистого страхування працівників відомчої та місцевої пожежної охорони і членів добровільних пожежних дружин (команд)».

31. Постанова КМУ від 27 серпня 2010 р. N 796 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності».

32. Постанова КМУ від 26 жовтня 2011 р. N 1102 «Деякі питання надання платних послуг підрозділами Міністерства надзвичайних ситуацій».

33. Постанова КМУ від 20 лютого 2012 р. № 110 «Деякі питання надання підрозділами Державної служби з НС платних послуг».

34. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 9 червня 2011 р. N 550-р «Про затвердження переліку платних адміністративних послуг, які надаються Державною службою з НС».

35. Наказ МНС України, МФУ, МЕР і ТУ від 03.01.2012 р. № 1/2/12 «Про затвердження Методики формування вартості платних послуг, які надаються підрозділами Міністерства надзвичайних ситуацій України».

36. Наказ МОН, МЕУ, МФУ від 23.07.2010 р. N 736/902/758 «Про затвердження порядків надання платних послуг державними та комунальними навчальними закладами».

37. Наказ МВС України від 06.03.2018 № 179 Про затвердження схем тарифних розрядів за посадами осіб рядового і начальницького складу Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

38. Наказ МВС України від 20.07.2018 № 623 Про затвердження Інструкції про порядок виплати грошового забезпечення та одноразової грошової допомоги при звільненні особам рядового і начальницького складу служби цивільного захисту.

39. Наказ МВС України від 14.08.2015 № 975 Про затвердження Умов оплати праці працівників бюджетних установ, закладів та організацій ДСНС України.

40. Наказ МНС, Мініекономіки та з питань Європейської інтеграції України N 495/369 від 15.12.2003 р. «Про затвердження Порядку визначення розмірів оплати за обслуговування об'єктів та окремих територій державними аварійно-рятувальними службами».

41. Наказ МФУ від 26.06.2013 р. № 611 «Про затвердження деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку бюджетних установ».

42. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України N 181 від 15.05.2001р. «Про затвердження Тимчасової методики визначення очікуваних збитків від забруднення довкілля при транспортуванні небезпечних речовин та відходів».

43. Наказ МНС України, Міністерства аграрної політики України, Мініекономіки України, Міністерство екології та природних ресурсів України

№ 73/82/64/122 від 27.03.2001 р. «Про затвердження Методики прогнозування наслідків виливу (викиду) небезпечних хімічних речовин при аваріях на промислових об'єктах і транспорті».

Наукова та навчально-методична література:

44. Андреева Г. І. Економічний аналіз : навч.-метод. посібник / Г. І. Андреева. – Київ : Знання, 2008. – 263 с.

45. Білецька Л. В., Білецький О. В., Савич В. І. Економічна теорія.: Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка: Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2005.

46. Болотіна Н. Б. Право соціального захисту України: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005.

47. Грабовецький Б. Є. Економічний аналіз: навч. посібник / Б. Є. Грабовецький. – Київ: Центр навчальної літератури, 2009. – 256 с.

48. Економічний аналіз: навч. посібник / М. А. Болюх, В. З. Бурчевський, М. І. Горбатюк; за ред. М. Г. Чумаченка. – Київ: КНЕУ, 2001. – 540 с.

49. Івахненко В. М. Курс економічного аналізу: навч. посібник / В. М. Івахненко. – Київ: Знання-Прес, 2000. – 207 с.

50. Івахненко В. М. Курс економічного аналізу: навч.-метод. посібник / В. М. Івахненко. – Київ: КНЕУ, 2000 – 263 с. 10. Ізмайлова К. В. Фінансовий аналіз: навч. посібник / К. В. Ізмайлова. – Київ : МАУП, 2000. – 144 с.

51. Косова Т. Д. Організація і методика економічного аналізу: навч. посібник / Т. Д. Косова, П. М. Сухарев, Л. О. Ващенко та ін. – Київ: Центр учбової літератури, 2012. – 528 с.

52. Кіндрацька Г. І. Економічний аналіз : теорія і практика: підручник / Г. І. Кіндрацька, М. С. Білик, А. Г. Загородній. – Львів: «Магнолія-2006», 2008. – 440 с.

53. Куценко М. А., Вітько М. М., Корабльов М. М., Архіпець М. М., Алексеєва О. С. Економіка цивільного захисту. – Черкаси, 2006. – 139 с.

54. Матвеева В. Бюджетные организации: бухгалтерский учёт и налогообложение. – Х.: Фактор, 2002.

55. Назарова К. О., Кумченко Т. А. Аналіз діяльності бюджетних установ: Навч. посібник / Київський національний торговельно-економічний ун-т/ Г. О. Кравченко (заг.ред.). – К.: КНТЕУ, 2006.

56. Сучасні проблеми розвитку економічного аналізу як інструменту ефективності діяльності: [монографія]/ за ред. Волкової Н. А. – Одеса, ОДЕУ, ротапінт, 2012.– 236 с.